

การศึกษาเปรียบเทียบการแปลวรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว”

《月牙儿》สองสำนวน¹

A Comparative Study on Two Translations of “Crescent moon” in Thai

对《月牙儿》两个泰译版本的对比研究

พรรณทิพา อัสวเทพอุทัย²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง 《月牙儿》ของท่าน 老舍 ฉบับภาษาจีนกับ “เดือนเสี้ยว” ฉบับแปล 2 สำนวน คือ สำนวนของสำนักพิมพ์ ภาษาต่างประเทศ ตีพิมพ์ใน พ.ศ. 2528 และสำนวนของอนิวัตรรัตน์ ตีพิมพ์ในพ.ศ. 2550

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อศึกษาเปรียบเทียบสำนวนแปลทั้ง 2 สำนวน โดยวิเคราะห์จาก มุมมองแบบมหภาค คือ การรักษาสีลาการประพันธ์ของผู้แปล และ วิเคราะห์จากมุมมองแบบจุลภาค คือ กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ การเลือกใช้คำและโครงสร้างประโยค การดัดแปลงสำนวนให้เข้ากับวัฒนธรรมปลายทาง การแปลคำอุปมาอุปไมย การแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏหรือไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล ฯลฯ พร้อมทั้งประเมินฉบับแปลทั้ง 2 สำนวน และเสนอปัญหาที่พบในการแปลและแนวทางแก้ไข

¹ บทความนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

² พรรณทิพา อัสวเทพอุทัย สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Panhipa Asavatheouthai, School of Sinology, Ma Fah Luang University, Chiangrai, Thailand

马淑芬 泰国清莱皇太后大学汉学院

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ; การแปล; วรรณกรรม“เดือนเสี้ยว”ของเหลาเส่อ;
2 สำนักไทย

Abstract

This is a comparative study on two versions of the Thai translation of “Crescent moon” by Lao She, the Foreign Language Press’ version, published in 1985 and Aniwat’s version, published in 2007.

The researcher analysed both translations from a macro perspective, in studying whether the translators kept the author’s writing style in their translation, and from a micro perspective focusing on the translation techniques, the use of sentence structures, the transformation from the source language to the receptor’s language, and the art of simile –metaphor translation, etc. The researcher, then, evaluated the two versions pointing out the problems found, and providing solutions to the problems.

Key words: a comparative study; translation; the Thai of “Crescent moon” by Lao She; two versions.

摘要

本文主要以外文出版社 1985 年出版的泰文版本的老舍的作品《月牙儿》和阿尼瓦于 2007 年翻译的该作品的泰文译本进行对比研究。

本文从宏观上评论两篇译文是否保持原作的语体，从微观层面对研究译者的翻译技巧，运用词语及句子结构的选择，对于原作比喻、译文不存在现

象的翻译原则等。本文同时提出两个译本在翻译过程中所出现的误译现象，并提这些词语的正确翻译方法。

关键词 : 对比; 翻译; 老舍《月牙儿》; 泰译版本; 两个版本

บทนำ

วรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว” 《月牙儿》 เป็นนวนิยายขนาดสั้นที่มีชื่อเสียงเล่มหนึ่งของ “เหลาเส่อ” นักเขียนที่มีอิทธิพลยิ่งต่อวรรณกรรมสมัยใหม่ของจีน เรื่องราวสะท้อนภาพสังคมจีนจากยุคศักดินาสยามราชวงศ์มาเป็นแบบทุนนิยม ผ่านการต่อสู้ของแม่และลูกสาวคู่หนึ่ง ที่ต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการเป็นโสเภณีเถื่อนเพื่อการอยู่รอด

“เดือนเสี้ยว” กล่าวได้ว่าเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการยกย่องว่า มีลีลาการประพันธ์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวเล่มหนึ่งในวงการวรรณกรรมจีน จึงถือเป็นเรื่องที่ทำหายอย่างยิ่งสำหรับนักแปล

1. การวิเคราะห์จากมุมมองมหภาค

ความสามารถในการรักษาลีลาการประพันธ์ของผู้แปล

วรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว” เป็นวรรณกรรมร้อยแก้วที่มีลีลาการประพันธ์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะโดดเด่น หลายประการดังนี้

1.1 มีรูปแบบผสมผสานระหว่างนวนิยาย กับกลอนเปล่า ที่ไม่มีการบังคับทางฉันทลักษณ์ ภาษาที่ใช้สั้นกระชับ อ่านแล้วลื่นไหล ได้ใจความและ มีนัยแฝง (何赞, 2007: 139) ดังตัวอย่าง

是的，我又看见月牙儿了，带着点寒气的一钩儿浅金。多少次了，我看见跟现在这个月牙儿一样的月牙儿；多少次了。它带着种种不同的感情，种种不

同的景物，当我坐定了看它，它一次一次的在我记忆中的碧云上斜挂着。它唤醒了我的记忆，像一阵晚风吹破一朵欲睡的花。 (ตอนที่ 1)

1. จริงๆนะ ฉันเห็นจันทร์เสี้ยวอีกแล้ว เป็นจันทร์เสี้ยวที่เลื่อนๆและค่อนข้างเอียงเย็นหลายครั้ง , หลายต่อหลายครั้งที่ฉันได้เห็นจันทร์เสี้ยวเหมือนอย่างนี้ จันทร์เสี้ยวได้ทำให้เกิดอารมณ์ต่างๆที่ไม่เหมือนกัน และทิวทัศน์ต่างๆที่ผิดแผกแตกต่างกัน ทุกครั้งที่ฉันนั่งพิศดูจันทร์เสี้ยว ภาพของจันทร์เสี้ยวก็จะแววนเอียงกระแท่เร่อยู่เหนือเมฆสีครามแห่งความทรงจำของฉัน มันได้เตือนความทรงจำของฉัน ประหนึ่งกระแสลมยามสายฝนที่ใหม่กรรมโชกดอกไม้ซึ่งกำลังจะจับหลับจนกลีบกระจาย (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. ไซ้ ฉันเห็นเดือนเสี้ยวอีกแล้ว เป็นตะขอสีทองอ่อนๆที่ออกจะเย็นเยือก หลายต่อหลายครั้งแล้ว ที่ฉันเห็นเดือนเสี้ยวที่เหมือนกันเดือนเสี้ยวที่เห็นอยู่ในเวลานี้ หลายต่อหลายครั้งที่ฉันนั่งมองดูอยู่ก็มันทำให้เกิดอารมณ์หลายอย่างผิดแผกกัน และเกิดทิวทัศน์นานาที่แตกต่างไป เหมือนนั่งมองดูอยู่กับที่ มันแววนเอียงๆอยู่บนก้อนเมฆสีมรกตในความทรงจำของฉัน ครั้งแล้วครั้งเล่ามันปลุกความทรงจำของฉันให้ตื่น เหมือนสายลมยามค่ำที่พัดกระโชกจนดอกไม้ที่ใกล้จะหลับดอกหนึ่งกลีบกระจาย (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าลีลาการแปลของทั้ง 2 สำนัก เหมือนกับลีลาการประพันธ์ของผู้แต่ง เพียงแต่ในสำนวนของ “สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ” จะเปลี่ยนแปลงลำดับคำบ้างเล็กน้อย ตรงคำว่า 多少次 ที่แปลว่า “หลายต่อหลายครั้ง” ซึ่งผู้แปลทั้ง 2 สำนักได้แปล 多少次 เว้นวรรคเป็นจังหวะๆ นอกจากนี้จะเห็นได้ชัดเจนว่า ระดับภาษาของสำนวนอนิวรรณในตอน 1 นี้ จะเอนเอียงไปทางภาษาพูด ขณะนี้สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาเขียน ดังประโยคที่ว่า 当我坐定了看它 แปลตามพยัญชนะได้ว่า “ขณะที่ฉันนั่งชมจันทร์” (ผู้วิจัย) สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศแปลว่า “ทุกครั้งที่คุณนั่งพิศดูจันทร์เสี้ยว” ขณะที่สำนวนอนิวรรณแปลว่า “เมื่อนั่งมองดูอยู่กับที่” จะเห็นว่า

สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศแปลคำว่า 看 ที่แปลว่า “มองหรือดู” ว่า “พิศ” ขณะที่สำนวนอนิวัรรตน์ใช้คำว่า “ดู” อีกตัวอย่างคือ 像一阵晚风吹破一朵欲睡的花 แปลตามพยัญชนะได้ว่า “เหมือนลมยามเย็นพัดตองดอกไม้ที่ใกล้จะหลับจนกลีบกระเจาย” (ผู้วิจัย) สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศแปลว่า “ประหนึ่งกระแสลมสายัณห์ที่โหมกรรมโฆกดอกไม้ซึ่งกำลังจะงีบหลับจนกลีบกระเจาย” ขณะที่สำนวนอนิวัรรตน์แปลว่า “เหมือนสายลมยามค่ำที่พัดกระโงกจนดอกไม้ที่ใกล้จะหลับดอกหนึ่งกลีบกระจุยกระเจาย” จะเห็นว่าสำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ แปลคำว่า 像 ที่แปลว่า “เหมือน รวากับ” (ผู้วิจัย) ว่า “ประหนึ่ง” ขณะที่สำนวนอนิวัรรตน์ใช้คำว่า “เหมือน” และคำว่า 晚风 แปลว่า “ลมยามเย็น” (ผู้วิจัย) สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศใช้คำว่า “ลมยามสายัณห์” ขณะที่สำนวนอนิวัรรตน์แปลว่า “สายลมยามค่ำ” ความแตกต่างของระดับภาษาของทั้ง 2 สำนวน สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาษาของต้นฉบับ	คำแปล (ผู้วิจัย)	ภาษาของสำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ	ภาษาของสำนวนอนิวัรรตน์
当我坐定了看它	ขณะที่ฉันนั่งชมจันทร์	ทุกครั้งที่นั่งพิศดูจันทร์เสี้ยว”	เมื่อนั่งมองดูอยู่กับที่
像一阵晚风吹破一朵欲睡的花	เหมือนลมยามเย็นพัดตองดอกไม้ที่ใกล้จะหลับจนกลีบกระเจาย”	ประหนึ่งกระแสลมสายัณห์ที่โหมกรรมโฆกดอกไม้ซึ่งกำลังจะงีบหลับจนกลีบกระเจาย”	เหมือนสายลมยามค่ำที่พัดกระโงกจนดอกไม้ที่ใกล้จะหลับดอกหนึ่งกลีบกระจุยกระเจาย”

1.2 นอกจากนี้ วรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว” ยังมีลีลาการประพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะอื่นๆ อีก (王再兴,2004:116) คือ มีการเว้นวรรคในแต่ละตอนเป็นช่วงๆ

เช่นทุกๆ ๑๐ คำ จะเว้นวรรค ๑ ครั้ง บางครั้ง ๓ คำ เว้นวรรค ๑ ครั้ง หรือแม้แต่ ๑ คำ เว้นวรรค ๑ ครั้ง ซึ่งเป็นกลวิธีของผู้ประพันธ์ใช้การเว้นวรรค เป็นการระบายความโศกเศร้าอาดูรของตัวละครตลอดเรื่อง ดังตัวอย่าง

我晓得屋里的惨凄，因为大家说爸爸的病.....可是我更感觉自己的悲惨，我冷，饿，没人理我。(ตอนที่ 2)

1. ฉันรู้ถึงความโศกเศร้าอาดูรที่มีอยู่ในห้อง เพราะว่าทุกคนว่าอาการไข้ของพ่อ..... ฉันหนาวและหิว ไม่มีคนเอาใจใส่ฉัน(สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)
2. ฉันสำเนียงถึงความเศร้าโศกในบ้าน เพราะใครๆก็พูดว่าอาการของพ่อ.....แต่ฉันยังรู้สึกความสังเวชของตัวเอง ฉันหนาว หิว ไม่มีใครเหลียวแลฉัน (อนิวรรณ)

จากประโยค 因为大家说爸爸的病.....ข้างต้นเป็นตัวอย่างลีลาการประพันธ์ที่ผู้ประพันธ์เว้นวรรคตอนเป็นระยะๆ เพื่อสะท้อนความรู้สึกของตัวละคร จะเห็นว่า ผู้แปลทั้ง 2 สำนักวนได้แปลเว้นวรรคตามต้นฉบับ ซึ่งสามารถสะท้อนอารมณ์ของตัวละครที่ รู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยวได้เป็นอย่างดี

1.3 เพื่อเป็นการเพิ่มอรรถรส ถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ประพันธ์ได้ใช้โครงสร้างประโยคคู่ขนาน (**parallel sentence**) ขึ้นต้นประโยค โดยการซ้ำประธานคำว่า “我” (ฉัน—ผู้วิจัย) โดยตลอด เพื่อเป็นการเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้อ่านอ่านแล้วรื่นปาก เป็นจังหวะจะโคน (王再兴,2004:116) ดังตัวอย่าง

我后悔，我自慰，我要哭，我喜欢，我不知道怎样好。我要跑开，永不再见他；我又想他，我寂寞。(ตอนที่ 22)

1. ฉันเสียใจ ฉันพลบใจตนเอง ฉันอยากจะร้องไห้ และฉันก็พอใจ ฉันไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี ฉันจะหนีไปเสีย จะไม่ยอมพบเขาอีกต่อไป แต่ฉันก็คิดถึงเขาอีก ฉันว่าเหว่ (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. ฉันรู้สึกเสียใจ ฉันพลบใจตัวเอง ฉันอยากจะร้องไห้ ฉันรู้สึกปลาบปลื้ม ฉันไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรดี ฉันอยากจะวิ่งหนี ไม่พบหน้าเขาอีกตลอดไป แต่ฉันก็คิดถึงเขา ฉันเหงา (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น สำนวนแปลทั้ง 2 สำนวน ต่างสามารถแปลรักษาสีการเขียนของผู้ประพันธ์ได้เป็นอย่างดี คือ แปลซ้ำคำว่า 我 (ฉัน—ผู้วิจัย) โดยตลอด ทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสความรู้สึกของตัวละคร อ่านแล้วรู้สึกรื่นปาก เป็นจังหวะจะโคนเฉกเช่นเดียวกับภาษาของต้นฉบับ

1.4 ผู้ประพันธ์มักจะเรียงลำดับคำหรือประโยคแบบใหม่ ซึ่งแตกต่างกับโครงสร้างประโยคพรรณนาทั่วไป อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผู้ประพันธ์ (王再兴,2004:116) ดังตัวอย่าง

1.4.1 戴着妈妈给我缝的一顶小帽儿，蓝布的，上面印花，我记得。
(ตอนที่ 2)

จากประโยคข้างต้นจะเห็นว่า ผู้ประพันธ์วางประโยค 我记得 ไว้ในตอนท้าย ซึ่งถ้าเป็นโครงสร้างประโยคทั่วไปจะวางประโยค “我记得” ไว้ข้างหน้าวลี 戴着妈妈..... (戴着妈妈....., 我记得 จะเป็นโครงสร้างปกติตามประโยคทั่วไปได้ ก็ต่อเมื่อวลี 戴着妈妈....., 上面印花 ใส่เครื่องหมายอัฒภาค) ซึ่งสำนวนแปลทั้ง ๒ สำนวนไม่ได้เรียงลำดับคำเหมือนกับผู้ประพันธ์ กล่าวคือ สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ วางกริยาวลี “และจำได้ว่า” ไว้หน้าประโยค และสำนวนอนิวรรณ วาง “ฉันยังจำได้ดี” วางไว้กลางประโยค ดังตัวอย่าง

1. และจำได้ว่าฉันสวมหมวกผ้าสีน้ำเงินใบเล็กๆที่แม่เย็บให้ (สำนักพิมพ์
ภาษาต่างประเทศ)

2. สวมหมวกเล็กๆที่แม่เย็บให้ฉัน ฉันยังจำได้ดี เป็นสีน้ำเงินมีลายดอกไม้พิมพ์อยู่
บนนั้น (อนิวรรณ)

ผู้วิจัยเห็นสำนวนแปลทั้ง 2 สำนวนไม่ได้แปลเรียงลำดับค่าเหมือนกับสำนวนของ
ผู้ประพันธ์ เพื่อต้องการปรับสำนวนให้สอดคล้องกับความนิยมของผู้อ่านชาวไทย

1.4.2 这个月牙是希望的开始，我心里说。(ตอนที่ 19)

1. ดวงใจของฉันบอกว่า จันทร์เสี้ยวดวงนี้เป็นการเริ่มต้นของความหวัง (สำนักพิมพ์
ภาษาต่างประเทศ)

2. เดือนเสี้ยวดวงนี้เป็นจุดเริ่มต้นของความหวัง ใจของฉันพูด (อนิวรรณ)

เช่นเดียวกันกับตัวอย่างใน 1.4.1 ผู้ประพันธ์วางประโยค “我心里说” ไว้ในตอนท้าย
ซึ่งถ้าเป็นโครงสร้างประโยคทั่วไปจะวางประโยค 我心里说 ไว้ข้างหน้า 这个月牙..... (
这个月牙是希望的开始，我心里说 จะเป็นโครงสร้างปกติตามประโยคทั่วไปได้ ก็
ต่อเมื่อประโยค 这个月牙是希望的开始 ใส่เครื่องหมายอัญประกาศ) ซึ่งสำนวน
สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศไม่ได้เรียงลำดับค่าเหมือนกับผู้ประพันธ์ กล่าวคือ สำนักพิมพ์
ภาษาต่างประเทศ วางประโยค “ดวงใจของฉันบอกว่า” ไว้ต้นประโยคหลัก ซึ่งเป็นการปรับ
ให้เข้ากับเรียงลำดับในภาษาไทย ขณะที่สำนวนอนิวรรณ วาง “ใจของฉันพูด” ไว้ท้าย
ประโยค ซึ่งมีลักษณะการเรียงลำดับเช่นเดียวกับภาษาผู้ประพันธ์

1.4.3 月牙儿！多久没见着它了！妈妈干什么呢？我想起一切。

(ตอนที่ 43)

จากประโยคข้างต้นจะเห็นว่า ผู้ประพันธ์วางประโยค ไว้ในตอนท้าย ซึ่งถ้าเป็น
โครงสร้างประโยคทั่วไปจะวางประโยค “我记得” ไว้ข้างหน้า “戴着妈妈.....” ซึ่ง
สำนวนแปลทั้ง 2 สำนวนไม่ได้เรียงลำดับค่าเหมือนกับผู้ประพันธ์ กล่าวคือ สำนักพิมพ์

ภาษาต่างประเทศ วางกริยาวลี “และจำได้ว่า” ไว้หน้าประโยค และสำนวนอนิวรรณ วา
 “ฉันยังจำได้ดี” วางไว้กลางประโยค ดังตัวอย่าง

1. จันทรเสี้ยว! เป็นเวลานานที่ไม่ได้เห็นมันแล้ว! แม้กำลังทำอะไรอยู่นะ? ฉันคิดถึง
 ทุกสิ่งทุกอย่าง (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)
2. เดือนเสี้ยว! ไม่ได้เห็นเดือนเสี้ยวมานานแล้ว! แม้กำลังทำอะไรอยู่นะ? ฉันหวนคิดถึง
 ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาอีก(อนิวรรณ)

2. การวิเคราะห์จากมุมมองจุลภาค

2.1 กลวิธีการแปล

จากการศึกษาเปรียบเทียบทั้ง 2 สำนวนพบว่า สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ
 และสำนวนสำนักพิมพ์อนิวรรณต่างใช้กลวิธีการแปลตาม “อรรถะ” (free translation)
 และแปลตาม “พยัญชนะ” (literal translation) ดังนี้

2.1.1 สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ ใช้วิธีการแปลตาม “อรรถะ” ขณะที่
 สำนวนอนิวรรณใช้วิธีการแปลตาม “พยัญชนะ” ดังตัวอย่าง

妈妈整天地给人家洗衣裳。我老想帮助妈妈，可是插不上手。 (ตอนที่ 5)

1. แม่รับเสื้อผ้ามาซักตลอดวัน ฉันคิดจะช่วยแม่อยู่เสมอ แต่ก็ไม่มีโอกาสจะเข้าไป
ช่วย (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)
2. ซักผ้าให้คนอื่นอยู่ทั้งวัน ฉันเฝ้าคิดแต่จะช่วยแม่ แต่ก็รู้ว่าจะยื่นมือเข้าไป
อย่างไร (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างประโยคข้างต้นที่ว่า “妈妈整天地给人家洗衣裳” ถ้าแปลตาม
 พยัญชนะ แปลได้ว่า “แม่ซักผ้าให้คนอื่นอยู่ทั้งวัน” (ผู้วิจัย) ซึ่งตรงกับสำนวนของอนิวรรณ
 ขณะที่สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศใช้วิธีการแปลตาม “อรรถะ” คือ ใช้คำว่า “รับ

(จ้าง)" แทนกริยาวลีที่ว่า "ซักผ้าให้คนอื่น" ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้คำว่า "รับ(จ้าง)" ดังกล่าวทำให้ภาษาแปลสั้น กระชับและยังคงความหมายเช่นเดียวกับภาษาของต้นฉบับ

อีกตัวอย่างคือ "可是插不上手" ถ้าแปลตามพยัญชนะ แปลได้ว่า "แต่ว่ายื่นมือเข้าไปไม่ได้" (ผู้วิจัย) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับของสำนวนอนิวรรณที่ว่า "แต่ก็ไม่ว่าจะยื่นมือเข้าไปอย่างไร" เพราะคำว่า "插手" แปลโดยพยัญชนะแปลว่า "ยื่นมือ" ขณะที่สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ แปลว่า "แต่ไม่มีโอกาสจะเข้าไปช่วย" ซึ่งพิจารณาจากบริบทแล้ว ความหมายของผู้ประพันธ์คือ "การยื่นมือเข้าไปช่วย" นั่นเอง ผู้วิจัยเห็นว่าสำนวนของสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศที่แปลว่า "แต่ก็ไม่มีโอกาสจะเข้าไปช่วย" ทำให้ประโยคราบรื่น สละสลวย และแปลครบตามความหมายของต้นฉบับ

2.1.2 สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ ใช้วิธีการแปลตาม "พยัญชนะ" ขณะที่สำนวนอนิวรรณใช้วิธีการแปลตาม "อรรถะ" ดังตัวอย่าง

自从遇上那个小磁人，我不想把自己专卖给一个男人了，我决定玩玩了；换句话说，我要“浪漫”地挣饭吃了。我不再为谁负着什么道德责任，我饿。浪漫足以治饿，正如同吃饱了才浪漫，..... (ตอนที่ 31)

1. ตั้งแต่ได้พบสตรีรูปปั้นกระเบื้องเคลือบผู้นั้น ฉันเกิดไม่อยากจะขายตัวให้กับผู้ชายคนเดียวโดยเฉพาะ ฉันตั้งใจเล่นสนุกๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฉันจะต้องหาข้าวกินแบบ "โรแมนติค" ฉันไม่รับผิดชอบในเรื่องศีลธรรมอะไรกับใครอีก ฉันอดอยาก โรแมนติคสามารถเยียวยาความอดอยากได้ เช่นเดียวกับเมื่อกินอิ่มแล้วถึงจะโรแมนติคได้.....(สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. นับแต่ได้พบกับแม่ตุ๊กตาทายครามคนนั้นแล้ว ฉันก็เลยไม่คิดที่จะขายตัวเองให้กับผู้ชายคนเดียวเป็นพิเศษ ฉันตัดสินใจที่จะเล่นหรือจะพูดอีกอย่าง ฉันจะหาข้าวกินด้วยการปล่อยตัวตามอารมณ์ ฉันจะไม่รับผิดชอบต่อเรื่องศีลธรรมอะไรกับใครอีก ฉันหิว การปล่อย

ตัวตามอารมณ์รักษาความทิวได้ ก็เหมือนกับเมื่อกินอิ่มแล้วก็ปล่อยตัวตามอารมณ์นั้น (อนิวรรตน์)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า คำว่า “浪漫” ในสำนวนอนิวรรตน์ใช้วิธีการแปลตามอรรถและขยายความ โดยเลือกใช้คำว่า “การปล่อยตัวตามอารมณ์” นั้นเหมาะสมกว่า คำว่า “โรแมนติก” ในสำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ คำว่า “浪漫” แปลตามพยัญชนะได้ว่า “โรแมนติก” (ผู้วิจัย) ซึ่งให้ความหมายเชิงบวกที่ว่า “ความรักที่งดงามสดใส มีบรรยากาศเป็นใจ” แต่พิจารณาจากตัวบทแล้ว ตัวละครกำลังพรรณนาอารมณ์ของตนที่ต้องค้าประเวณีเพื่อความอยู่รอดความ โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม การใช้คำว่า “โรแมนติก” จึงไม่เข้ากับบริบทแวดล้อม ขณะที่สำนวนแปลของอนิวรรตน์เลือกคำว่า “การปล่อยตัวตามอารมณ์” ผู้วิจัยเห็นว่า การแปลว่า “การปล่อยตัวตามอารมณ์” น่าจะสื่อถึงอารมณ์ของตัวละครขณะนั้นได้มากกว่า

2.1.3 การแปลตัดทอน (Reduction) และการแปลเพิ่ม (Amplification)

การแปลตัดทอน (Reduction) และการแปลเพิ่ม (Amplification) เป็นกลวิธีการแปลที่พบได้บ่อยในการแปลวรรณกรรม เพราะเนื้อหาบางส่วนในวรรณกรรมไม่อาจแปลได้ (untranslatable) เช่นความหมายที่บอกเป็นนัย ความหมายที่แฝงตัว ความไพเราะต่างๆ ที่เกิดจากเสียง ฯลฯ จึงมีการตัดทอนออก หรือ บางครั้งต้องมีการแปลเพิ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับภาษาของวัฒนธรรมปลายทาง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการแปลตัดทอน “有时月牙儿已经上来，她还哼哧哼哧地洗”。

(ตอนที่ 5)

1. บางครั้งจันทร์เสี้ยวโผล่ขึ้นมาแล้ว แม่อีกยังคงซักเสื้อผ้าต่อไป (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. บางครั้งเดือนเสี้ยวขึ้นมาแล้ว แม่อีกยังซักอยู่..... (อนิวรรตน์)

ในการแปลประโยคข้างต้น จำนวนแปลทั้ง 2 จำนวนได้ใช้วิธีการการแปลตัดทอนคือไม่ได้แปลคำว่า“ 哼哧哼哧” ซึ่งเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeia) ใช้ในการพรรณนาเวลาถอนหายใจขณะที่เหนื่อย

ตัวอย่างการแปลเพิ่มเติมที่ 1 那是个冷天，妈妈带我出城去看爸的坟。妈拿着很薄很薄的一罗儿纸。(ตอนที่ 3)

1. แม่พาฉันออกจากเมืองไปที่หลุมฝังศพพ่อ แม่ถือกระดาษเงินกระดาษทองบางๆ จำนวนหนึ่ง (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

1. แม่พาฉันออกนอกเมืองไปเยี่ยมหลุมศพของพ่อ แม่ถือกระดาษบางๆไปด้วยปึกหนึ่ง (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น จะเห็นว่า จำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศได้แปลคำว่า “ 纸 ” ซึ่งแปลว่า “ กระดาษ ” (ผู้วิจัย) เป็น “ กระดาษเงินกระดาษทอง ” ผู้วิจัยเห็นพ้องกับการแปลเพิ่มเติมดังกล่าว เพราะในบริบทแวดล้อมของเรื่องคือที่หลุมฝังศพ กระดาษที่ตัวละครถือ “ กระดาษเงินกระดาษทอง ” นั้นเอง การแปลเพิ่มเติมดังกล่าว ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าถึงวัฒนธรรมเงินที่ลูกหลานชาวจีน จะต้องเผากระดาษเงินกระดาษทองไปให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ

ตัวอย่างการแปลเพิ่มเติมที่ 2 初干的时候，我很害怕，因为我还不到二十岁。及至作过了几天，我也就不怕了。多咱他们像了一摊泥，他们才觉得上了算，他们满意，还替我作义务的宣传。(ตอนที่ 33)

1. แรกเริ่มที่ประกอบกิจนี้นั้นหวาดกลัวมาก เพราะฉันมีอายุยังไม่ถึง 20 ปี ต่อเมื่อได้ดำเนินมาสองสามวัน ฉันก็ไม่กลัวอีกแล้ว เมื่อไหร่พวกเขาอ่อนปากเปียงเหมือนโคลนเลนแล้วพวกเขาถึงรู้สึกรู้ว่าคุ้มค่า พวกเขาพอใจและยังช่วยฉันโฆษณาให้ฟรีๆด้วย (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. ในตอนแรกที่ทำ ฉันทกั้วจริงๆ เพราะอายุฉันยังไม่ถึง 20 ปี แต่เมื่อผ่านไปหลายวัน ฉันทกั้วไม่กั้วอีกแล้ว อวัยวะไม่ว่าจะเป็นส่วนไหนของร่างกาย เคลื่อนไหวมากสักหน่อย มันก็จะเจริญเติบโตขึ้นได้ มีหน้าซ้ำฉันยังไม่ยับยั้งอารมณ์ของฉันด้วย ทุกส่วนทุกที่ทั่วทั้งร่างกายของฉันไม่มีส่วนใดที่อยู่ว่างเลย มือ ปาก...ช่วยกันเป็นระวิง พวกเขาชอบอย่างนี้ ทำเอาจนพวกเขา ปวกเปียกเหมือนกันโคลนเลอะๆ พวกเขาจึงจะรู้สึกว่าคุณค่า พวกเขาพอใจ ยังโฆษณาให้ฉัน อิกยกใหญ่ (อนิวรรณ)

จะเห็นได้ว่า ในส่วนที่ขีดเส้นใต้ข้างต้นนั้น คือส่วนที่สำนวนอนิวรรณแปลเพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งไม่มีในต้นฉบับ แม้จะทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสมากยิ่งขึ้น หรือนักแปลบางท่าน อาจจะเห็นว่า เป็นการสร้างสรรค์ผลงานของผู้แปล แต่ในความเห็นของผู้วิจัยแล้ว ไม่ว่าจะ เป็น นักทฤษฎีการแปลชาวจีนที่มีชื่อเสียง 严复 (Yan Fu) เจ้าของแนวคิด *faithfulness* (信) ที่ว่า บทแปลจะต้องมีความสอดคล้องกับต้นฉบับ หรือ Eugene A. Nida เจ้าของทฤษฎี “dynamic equivalence” ที่กล่าวว่า การแปล ต้องแปลให้ได้ความหมาย ลีลาเหมือน ต้นฉบับ และเกิดผลตอบสนองอย่างเดียวกันในกลุ่มผู้อ่านภาษาแปล แต่ทั้งนี้การแปลให้ได้ ความหมายตรงตามต้นฉบับนั้น ย่อมต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกก่อนการแปลให้ได้ลีลา ตรงตามต้นฉบับวรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว” นี้เป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดชีวิตของสองแม่ ลูกที่ต้องค้าประเวณี เพื่อการดำรงชีพ เมื่อการกล่าวถึง “เพศ” ในเรื่อง ผู้ประพันธ์จะการ นำเสนอแบบอ้อมค้อม ดังจะเห็นอย่างได้ชัดเจนในตอนที่ 21 ซึ่งเป็นบทอัครจรย ที่บรรยาย ตัวละครเอกหญิงของเรื่องที่เสียพรหมจรรย์เป็นครั้งแรก ผู้ประพันธ์ไม่ใช้การนำเสนอแบบ ตรงไปตรงมา แต่ใช้ธรรมชาติเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงพฤติกรรมทางเพศ ผู้อ่านไม่สามารถแปลความตามตัวอักษรได้ ต้องอาศัยจินตนาการ (李敏、刘春慧, 2005: 328) ดังนั้น เมื่อสำนวนอนิวรรณ มีการเพิ่มเติมเนื้อความบรรยายภาพขณะมีเพศสัมพันธ์ แม้ว่าผู้อ่านจะได้อรรถรสมากขึ้น แต่ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีการแปลเช่นนี้ จะไม่ตรงกับ วัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์ที่ต้องการนำเสนอเรื่องเพศแบบอ้อมค้อม

2.2 การแปลคำอุปมาอุปไมยในตัวบท

วรรณกรรมเรื่อง “เดือนเสี้ยว” ในหลายตอนผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการประพันธ์ เลือกใช้คำอุปมาอุปไมยที่มีเอกลักษณ์เป็นพิเศษ แตกต่างจากวรรณกรรมทั่วไป นับว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้แปลว่าจะใช้กลวิธีอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ทั้งสองสำนวนได้ใช้กลวิธีที่แตกต่างกันไปด้วย

ตัวอย่างที่ 1 那男人的手心出了汗，凉得像个鱼似的。 (ตอนที่ 7)

1.ฝ่ามือของชายผู้นั้นชุ่มไปด้วยเหงื่อ เย็นอย่างกับปลา (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2.ฝ่ามือของผู้ชายคนนั้นมีเหงื่อออกมา เย็นเฉียบเหมือนปลาตาย (อนิวรรณ)

ประโยคที่ว่า “凉得像个鱼似的” ถ้าแปลตามพยัญชนะ จะมีความหมายว่า เย็นเหมือนกับปลา (ผู้วิจัย)ผู้วิจัยเห็นว่า สำนวนอนิวรรณ ขยายความคำว่า “ตาย” เข้าไป แม้ว่าต้นฉบับจะไม่มีคำนี้ แต่การเพิ่มและขยายความเข้าไป ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้มากกว่า เพราะสิ่งที่ตายแล้วจะมีอุณหภูมิเย็น ขณะที่สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ แปลว่า “เย็นอย่างกับปลา” ผู้อ่านที่เป็นชาวไทย อาจจะไม่เข้าใจว่า เหตุใดต้องเย็นเหมือนปลา เพราะภาษาไทย จะเปรียบอุปมาอุปไมยว่า “เย็นเหมือนน้ำแข็ง” ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นพ้องกับสำนวนอนิวรรณมากกว่าที่แปลว่า “เย็นเฉียบเหมือนปลาตาย”

ตัวอย่างที่ 2 很小的一个饭馆，很大的一个老板；我们这群都不难看，都是高小毕业的少女们，等皇赏似的，等着那个破塔似的老板挑选。 (ตอนที่ 25)

1.ร้านอาหารนี้เล็กมาก แต่เจ้าแก่ง่างใหญ่โตมาก ในหมู่พวกเรานี้หน้าตาก็คงจะไม่ น่าดู ล้วนเป็นสาววัยรุ่นที่เรียนจบประถมศึกษา ซึ่งกำลังรอเจ้าแก่ง่างที่รูปร่างเหมือนเจดีย์ โกโรโกโสมาคัดเลือก รวกับรอห้องเต๋มาพระราชทาน (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2.เป็นร้านอาหารที่เล็กแสนเล็ก แต่เจ้าแก่ง่างใหญ่โตเสียจริงๆ กลุ่มเราทั้งหมดไม่ซีเห่ร่กันทุกคน เป็นพวกผู้หญิงที่เรียนจบชั้นประถมปลายมาแล้วทั้งนั้น ยืนเหมือนจะรอความ

เมตตาปราณีจากเจ้าเหนือหัว รอกการคัดเลือกของเจ้าแก็ที่ผอมแห้งเหมือนไม้เสียบผี (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคที่ว่า “等着那个破塔似的老板挑选” ถ้าแปลตามพยัญชนะ แปลได้ว่า “กำลังรอเจ้าแก็ที่รูปร่างเหมือนเจดีย์ที่หักพังมาคัดเลือก” (ผู้วิจัย) จะเห็นได้ว่า สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เลือกใช้การแปลแบบรักษาลีลาของผู้ประพันธ์ และรักษาความแปลกต่างของวัฒนธรรมต้นฉบับ (foreignization) แปลว่า “กำลังรอเจ้าแก็ที่รูปร่างเหมือนเจดีย์โกโรโกโสมาคัดเลือก” ซึ่งผู้อ่านชาวไทย อาจจะต้องใช้จินตนาการว่า “รูปร่างเหมือนเจดีย์โกโรโกโส” เป็นอย่างไร ขณะที่สำนักอนิวรรณ เลือกใช้กลวิธีการแปลภาษาต้นฉบับให้กลมกลืนเข้ากับบริบทของภาษาปลายทาง (domestication) กล่าวคือ เป็นกลวิธีที่ผู้แปลแปลภาษาต้นฉบับให้เข้ากับวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมของภาษาปลายทาง ซึ่งสำนักอนิวรรณเปลี่ยนและขยายความเพิ่มจากคำว่า “เจ้าแก็ที่รูปร่างเหมือนเจดีย์ที่หักพังมาคัดเลือก” เป็น “รอกการคัดเลือกของเจ้าแก็ที่ผอมแห้งเหมือนไม้เสียบผี” แทน ผู้วิจัยเห็นว่าการเลือกใช้วิธีดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจในตัวบทมากกว่า เพราะคนไทยจะเปรียบเทียบว่า “ผอมแห้งเหมือนไม้เสียบผี”

ตัวอย่างที่ 3 她一天到晚往脸上拍粉，嘴唇抹得血瓢似的。(ตอนที่ 26)

1. เธอผัดหน้าทาแป้งอยู่เรื่อย ริมฝีปากทาชาดจนเหมือนกับกระบวยสีเลือด (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. หล่อนผัดหน้าทั้งวันตั้งแต่เช้าจรดค่ำ ริมฝีปากก็ทาเสียจนแดงเหมือนเลือดสดๆ (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคที่ว่า “嘴唇抹得血瓢似的” แปลได้ว่า “ริมฝีปากทาสีแดงเหมือนกับกระบวยสีเลือด” (ผู้วิจัย) สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ ใช้กลวิธีที่รักษาลีลาการประพันธ์ของผู้ประพันธ์ คือแปลว่า ริมฝีปากทาชาดจนเหมือนกับกระบวยสีเลือด และเพิ่มคำว่า “ชาด” เข้าไป ขณะที่ อนิวรรณแปลว่า “ริมฝีปากก็ทาเสียจนแดงเหมือนเลือดสดๆ” อนิวรรณเลือกที่จะตัดคำว่า “กระบวย” ออกไปและเพิ่มคำว่า “สดๆ” เข้ามาแทน

สำหรับหลักการแปลคำอุปมาอุปไมยในตัวบท ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เลือกใช้วิธีการศึกษา การแปลแบบเน้นที่การรักษาภาษาต้นฉบับ ลีลาการประพันธ์ของผู้ประพันธ์ (SL emphasis) ขณะที่สำนักนวนิวรรตน์ใช้วิธีการการแปลแบบเน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่าน (TL emphasis) เป็นสำคัญ

2.3 การแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏหรือไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ทั้ง 2 สำนัก ใช้วิธีการเพื่อแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏหรือไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล ดังนี้

2.3.1 แปลทับศัพท์ (loan word) และคำอธิบายประกอบ (a loan word with descriptive phrase) เนื่องจากคำหนึ่งคำในภาษาต้นฉบับ อาจไม่สามารถแปลเป็นคำอีกหนึ่งคำในภาษาแปลได้ จึงต้องใช้วิธีการทับศัพท์หรือใช้คำอธิบาย อาจจะใช้คำหลายๆ คำเป็นวลี บอกเล่าบรรยายให้ได้ความหมาย (สุพรรณณี ปิ่นมณี ,2549 :285)

สำนักแปลทั้ง 2 สำนัก ได้ใช้กลวิธีดังกล่าวเช่น สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศได้แปลอธิบายเพิ่มเติมคำว่า “หมั้นโถว” ในตอนที่ 12 ซึ่งเป็นการแปลทับศัพท์และอธิบายเพิ่มเติมประกอบ ขณะที่ สำนักนวนิวรรตน์ได้อธิบายระบบเงินตราของประเทศจีนในเชิงอรรถของตอนที่ 10 และ 17

2.3.2 การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล (a cultural substitue)

หากผู้แปลไม่สามารถแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลด้วยการแปลทับศัพท์หรือการแปลโดยใช้คำอธิบายประกอบแล้ว ผู้แปลอาจใช้สิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล ที่มีลักษณะหรือมีหน้าที่คล้ายคลึงกัน โดยอาจจะไม่ตรงกันอย่างสมบูรณ์แบบ มาแทนที่สิ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับที่ไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่านในภาษาแปล (สุพรรณณี ปิ่นมณี ,2549 :319) ดังตัวอย่าง

我坐在那门墩上，握着那根银簪。(ตอนที่ 4)

1. ฉันทนั่งลงที่หน้าประตู กำปิ่นเงินไว้แน่น (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. ฉันทน์อยู่บนแท่นหินรองประตู กำปิ่นปักผมในมือไว้นั่น (อนิวรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศแปล “门墩” (gate pier) ว่า “หน้าประตู” และสำนักอนิวรรณแปลว่า “แท่นหินรองประตู” เนื่องจาก “门墩” เป็นส่วนประกอบของที่อยู่อาศัยของจีนแบบโบราณ โดยพบมากในบ้านแบบชื่อเหอหยวน (Siheyuan) บน “门墩” จะแกะสลักรูปหรือสัตว์มงคลของจีนไว้ ส่วนประกอบบ้านแบบ “门墩” นี้ไม่ปรากฏในส่วนประกอบของบ้านไทย สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศจึงแปลเป็น “หน้าประตู” ซึ่งเป็นการบอกตำแหน่งที่ตั้งของ “门墩” แทนการแปลแบบอธิบาย ขณะที่สำนักอนิวรรณแปลว่า “แท่นหินรองประตู” เป็นการแปลแบบอธิบายลักษณะรูปร่างของ “门墩”

ประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากจะใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปลแล้ว ผู้แปลยังสามารถใช้วิธีอธิบายเพิ่มเติมในเชิงอรรถ พร้อมภาพประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพและเข้าใจวัฒนธรรมจีนได้มากขึ้นด้วย

3. ปัญหาที่พบในการแปล

การแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ

ปัญหาอย่างหนึ่งที่พบในการแปล คือ การเลือกคำไม่ได้รส หรือความรู้สึกเดียวกับต้นฉบับ ดังตัวอย่าง

校长是个四十多岁的妇人，胖胖的，不很精明，可是热心。(ตอนที่ 13)

1. ครูใหญ่เป็นสตรีวัย 40 กว่าๆ รูปร่างท้วม ไม่ค่อยจะฉลาดปราดเปรื่อง แต่เป็นคนโอบอ้อมอารี (สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ)

2. ครูใหญ่เป็นหญิงอายุ 40 เศษ อ้วนจ้ำม่ำ ไม่ฉลาดนัก แต่ใจดี (อนิวรรณ)

จากคุณศัพท์วลี “胖胖的” ที่แปลว่า “身体丰硕，脂肪多” (รูปร่างสมบูรณ์ อุดมด้วยไขมัน—ผู้วิจัย) สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ แปลว่า “รูปร่างท้วม” ขณะที่สำนักอนิวรรณ แปลว่า “อ้วนจ้ำม่ำ” ผู้วิจัยเห็นว่า สำนักขอสสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศเลือกใช้

คำได้เหมาะสมมากกว่า เพราะคำว่า “จ้าม่า” คำประกอบลักษณะอ้วน ให้อ้วนน่ารัก (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542, 309 : 2546) มักจะใช้กับเด็ก ดังนั้นสำนวนแปล “สตรีวัย 40 กว่าๆ รูปร่างท้วม” จะได้อรรถรสตรงกับต้นฉบับมากกว่า

บทสรุป

กล่าวได้ว่า สำนวนแปลสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ และสำนวนอนิวรรตน์ทั้ง 2 สำนวน สามารถแปลรักษาสีการประพันธ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบทประพันธ์ได้เป็นอย่างดี แต่ในบางบริบท ผู้แปลทั้ง 2 สำนวนเลือกที่ใช้กลวิธีการตัดแปลงสำนวนผู้แปล ให้เข้ากับสำนวนไทย นอกจากนี้ยังพบว่า สำนวนอนิวรรตน์ในหลายตอนเป็นภาษาพูด ขณะที่สำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาเขียน และทั้ง 2 สำนวนต่างใช้วิธีการแปลแบบ “อรรถะ” และแปลตาม “พยัญชนะ” สำหรับการแปลสิ่งที่ไม่ปรากฏหรือไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปลพบว่า ทั้ง 2 สำนวน ใช้วิธีการแปลทับศัพท์และคำอธิบายประกอบ และใช้การแทนที่ด้วยสิ่งที่ปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาแปล สำหรับหลักการแปลคำอุปมาอุปไมยในตัวบท พบว่าสำนวนสำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เลือกใช้วิธีการแปลแบบเน้นที่การรักษาภาษาต้นฉบับ ขณะที่สำนวนอนิวรรตน์เลือกใช้วิธีการแปลแบบเน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่าน

ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีการแปลของทั้ง 2 สำนวน มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและต่างกัน ขึ้นอยู่วัตถุประสงค์ของผู้แปล ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถกล่าวสรุปได้ว่า สำนวนใดแปลได้ดีกว่าสำนวนใด

บรรณานุกรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด. 2546.

วัลยา วิวัฒน์ศร. 2545. การแปลวรรณกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัญญาวิ สายบัว. 2550. หลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. 2549. การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ. พระจันทร์เสี้ยว---รวมเรื่องสั้นของเหลาเส่อ. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์ภาษาต่างประเทศเปยจิง เปยจิง. 1985.

อนิวรรณ. 2550. เดือนเสี้ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โลกหนังสือ. 何赞 2007 《月牙儿的悲剧审美价值》[J]， 文学教育。

王再兴 《月牙儿》的象征主义完全解读[J]， 辽宁教育行政学院学报 21 卷 第 2 期

李 敏、刘春慧. 重读《月牙儿》——由文本召唤结构看《月牙儿》的多重意蕴生成的原因[J]. 兰州学刊 2005 年， 第 5 期。

温秀颖 2007 《翻译批评——从理论到实践》，南开大学出版社。

王宏印 2010 《文学翻译批评论稿》，上海外语教育出版社。

李明 2010 《翻译批评与赏析》，武汉大学出版社。

许钧 2012 《文学翻译批评研究》，译林出版社。